

Kapitalförsäkring med fondanknytning

Gäller från och med den första december 2007 till dess annan information utkommer.

Allmänt

Försäkringen tecknas hos Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, som i denna information anges som försäkringsgivare, organisationsnummer 516401-8607, som är ett bolag i Folksamgruppen och ägs av Folksam ömsesidig livförsäkring. Huvudkontorets adress är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm.

För mer information bör du vända dig till din försäkringsrådgivare.

Försäkringsgivarens villkor och försäkringstekniska regler tillämpas på försäkringen. Svensk lag är tillämplig på försäkringsavtalet.

De uppgifter som du lämnar ligger till grund för avtalet och kommer att registreras hos försäkringsgivaren.

Om det skulle visa sig att försäkringsgivaren inte kan bevilja försäkringen återbetalas inbetald premie med justering för eventuell värdeförändring i fonderna.

Ångerrätt

Efter att försäkringshandlingarna sänts ut finns rätt att inom 14 dagar ångra avtalet. Om du vill utnyttja denna rättighet ska du skriftligen meddela detta försäkringsgivaren.

Återbetalning sker då av premien med justering för eventuell värdeförändring i fonderna med avdrag för eventuella kostnader för riskskydd och avkastningsskatt, kostnader för den tid försäkringen varit gällande samt kostnader hänförliga till avtalets ingående.

Information om avtalet

HQ Fonder har rätt att från försäkringsgivaren inhämta information om avtalet, om inte försäkringstagaren meddelar annat.

Premier och fondval

Premiens storlek är flexibel och du kan när som helst under försäkringstiden betala in en extrapremie. Du kan också betala en lägre premie, lägst 400 kronor per månad per månad, eller göra uppehåll med premiebetalningen under en tid. Försäkringen kan också betalas med en engångspremie på lägst 25 000 kronor.

Försäkringssparandet placeras i fonder.

Uttag

Från och med det andra året från tecknandet kan uttag göras från försäkringen. Du kan göra fyra avgiftsfria uttag per år. Därefter tas en avgift på 225 kronor per uttagstillfälle.

Flyttning

För flyttning, det vill säga överföring av värdet till en annan motsvarande försäkring hos annan försäkringsgivare är uppsägningstiden tre månader från det att vi mottagit samtliga handlingar. Vid flyttning upphör rätten enligt det tidigare försäkringsavtalet. Om i undantagsfall flyttning inte kan genomföras inom tre månader utgår ränta för tid utöver tre månader motsvarande referensränta minskad med två procentenheter.

Aktuella avgifter

I försäkringsverksamhet uppkommer kostnader för administration, försäljning med mera. Kostnaderna täcks genom avgifter som tas ut genom avdrag på premier eller genom inlösen av fondandelar. Inlösen av fondandelar sker proportionellt i förhållande till värdefördelningen mellan fonderna.

Försäkringsavgifter

Av fondförmögenheten går varje år 0,65 procent plus 120 kronor till en avgift som tas ut månadsvis.

Fondbytesavgift

Byte mellan försäkringsgivaren godkända fonder är avgiftsfritt.

Aviseringsavgift

Betalning via autogiro (bankkonto) är avgiftsfritt. Vid betalning av löpande premie med inbetalningskort till postgirot tas en aviseringsavgift på tio kronor per premie. Försäkringsgivaren tar ingen avgift för betalning av extrapremie eller engångspremie.

Avgift vid ändring och uttag

På Internetkontorer är ändring av förmånstagare samt fyra uttag per år avgiftsfritt. Vid ändring/uttag på annat sätt, kan även en avgift på 100 kronor per tillfälle tas ut. Premieändring är avgiftsfritt. Vid överlåtelse av avtal tas en avgift på 300 kronor.

Avgift vid flyttning

Vid flyttning tas en administrationsavgift på för närvarande 700 kronor.

Värdebeskedsavgift

För manuellt framställda värdebesked kan en avgift på 100 kronor tas ut.

Fondförvaltningsavgift

Fondbolagen tar en avgift för att förvalta fonderna. Avgiften varierar beroende av fond. Fondförvaltningsav-

Kapitalförsäkring med fondanknytning

giften är avdragen i redovisad dagskurs för respektive fond. Mer information om fonderna finns i särskild informationsbroschyr som du kan få av din försäkringsrådgivare.

Räntebestämmelser

Vid dröjsmål utgår ränta enligt räntelagen. Även om dröjsmål inte föreligger utgår ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter från och med 31:a dagen efter att belopp förfallit till betalning. Ränta utbetalas inte om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Skatteregler

I korthet gäller följande skatteregler.

Utbetalning från en kapitalförsäkring är inkomstskattefri och avdrag får inte göras för inbetald premie. Försäkringens värde är förmögenhetsskattepliktigt.

Avkastningen på en kapitalförsäkring beskattas hos försäkringsbolaget. Skattesatsen är för närvarande 27 procent på ett schablonmässigt beräknat skatteunderlag, som bygger på den genomsnittliga statslåneräntan under föregående år. Skatten tas ut vid årsskiftet genom inlösen av fondandelar och betalas in av försäkringsgivaren.

Kapitalförsäkring med fondanknytning

Försäkringen tecknas hos Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, som i denna information anges som försäkringsgivare, organisationsnummer 516401-8607, som är ett bolag i Folksamgruppen och ägs av Folksam ömsesidig livförsäkring.

Huvudkontorets adress är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. För mer information bör du vända dig till din försäkringsrådgivare.

Finansinspektionen är ansvarig tillsynsmyndighet för försäkringsgivarens verksamhet.

Försäkringsgivarens villkor och försäkringstekniska regler tillämpas på försäkringen. Svensk lag är tillämplig på försäkringsavtalet.

De uppgifter som du lämnar ligger till grund för avtalet och kommer att registreras hos försäkringsgivaren.

Efter att försäkringshandlingarna sänts ut finns rätt att inom 14 dagar ångra avtalet. Om du vill utnyttja denna rättighet ska du skriftligen meddela detta försäkringsgivaren. Återbetalning sker då av inbetald premie med justering för eventuell värdeförändring i fonder med avdrag för eventuella kostnader för riskskydd och avkastningsskatt, kostnader för den tid försäkringen varit gällande samt kostnader hänförliga till avtalets ingående. Du har annars rätt att när som helst för framtiden avbryta premiebetalningen.

Om det skulle visa sig att försäkringsgivaren inte kan bevilja försäkringen återbetalas inbetald premie med justering för eventuell värdeförändring i fonderna.

Premier och fondval

Premiens storlek är flexibel och du kan när som helst under försäkringstiden betala in en extrapremie. Du kan också betala en lägre premie, eller göra uppehåll med premiebetalningen under en tid. Försäkringen kan också betalas med en engångspremie.

Försäkringsparandet placeras i fonder

Värdeutveckling och utbetalning från försäkringen

Försäkringens värdeutveckling och därmed utbetalningar från försäkringen beror på kursutvecklingen i fonderna samt på storleken av skatt och avgifter. Dessa kan ändras och kursutvecklingen kan inte förutsägas. Därför ges inga löften om värdeutveckling och storlek på utbetalningar. Försäkringen betalas ut med ett engångsbelopp, antingen till dig eller till insatt förmånstagare.

Efterlevandeskydd

I försäkringen ingår efterlevandeskydd som vid tecknandet uppgår till 101 procent av fondandelarnas värde

och efter hand sänks till 100 procent. Efterlevandeskyddet betalas ut som ett engångsbelopp till insatt förmånstagare om den försäkrade avlider under försäkringstiden. Kostnaden för efterlevandeskyddet betalas genom inlösen av fondandelar. Efterlevandeskyddet finns kvar fram till utbetalning så länge kostnaden kan täckas genom inlösen av fondandelar.

Förmånstagare

Till försäkringen hör ett förmånstagarförordnande.

Genom detta avgörs vem som ska få efterlevandeskyddet.

Vid försäkringens tecknande gäller ett generellt förmånstagarförordnande enligt följande.

Förmånstagare vid försäkringstagarens död i nämnd ordning:

1. Försäkringstagarens make/registrerade partner/sambo.
2. Försäkringstagarens arvsberättigade släktingar.

Inskränkningar i försäkringens giltighet

I efterlevandeskyddet finns inskränkningar i försäkringens giltighet vid

- självmord
- flygning om den försäkrade är förare eller tjänstgör ombord
- krigstillstånd i Sverige
- deltagande i krig eller politiska oroligheter utanför Sverige
- vistelse utanför Sverige vid krig eller politiska oroligheter
- försäkringsfall vars uppkomst eller omfattning orsakas av atomkärnreaktion samt biologiska, kemiska och nukleära substanser i samband med terrorhandling
- force majeure.

Om försäkringen enligt dessa bestämmelser inte gäller finns rätt till försäkringens inlösenvärde.

Årlig information

Försäkringens värdeutveckling kan följas i årliga värdebesked.

Belåning av försäkring

Rätt till belåning finns inte hos försäkringsgivaren.

Uttag

Från och med det andra året från tecknandet kan uttag göras från försäkringen.

Regler om uttag och uttagsavgifter framgår av Aktuella regler och avgifter och kan ändras av försäkringsgivaren. Vid helt uttag upphör försäkringen.

Avgifter och skatteregler

Se Aktuella regler och avgifter.

Tidpunkt för utbetalning och räntebestämmelser

Utbetalning ska normalt ske senast en månad efter att den som gör anspråk på utbetalning fullgjort vad som åligger honom/henne. Vid dröjsmål utgår ränta enligt räntelagen. Även om dröjsmål inte föreligger utgår ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter från och med den 31:a dagen efter att belopp förfallit till betalning. Ränta utbetalas inte om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Utmättningsfrihet enligt försäkringsavtalslagen

Före försäkringsfall får en livförsäkring som gäller på försäkringstagarens eller makes/sambos liv utmätas i den mån det under något av de senaste tio åren betalats större premie än dubbla genomsnittet av de premier som betalats under tioårsperioden eller den kortare tid försäkringen gällt. Endast överskjutande del av premien kan utmätas.

Efter försäkringsfall gäller andra utmättningsregler.

Om vi inte skulle komma överens

Det är självklart att hålla en god service i alla försäkringsfrågor. Allt vårt arbete ska vara noggrant, omdömesgillt, snabbt och korrekt samt ge full rätt åt alla.

Missförstånd eller problem går inte alltid att undvika. Men erfarenheten visar att många frågor kan klaras upp på ett enkelt sätt genom ett samtal eller kompletterande uppgifter.

Din första åtgärd

Ring eller skriv till den som handlagt ditt ärende på Folksam, så hjälps vi åt att reda ut problemet. Adress och telefonnummer till Folksams kontor finns i dina försäkringshandlingar.

Om vi ändå inte kan enas

Beroende på vilken typ av försäkring du har finns det flera möjligheter för dig att få ärendet prövat:

Du kan ta kontakt med *Kundombudsmannen Folksam* om du har frågor om försäkrings- och skadeärenden. Kundombudsmannen är fristående från Folksam och prövar opartiskt om ditt ärende har handlagts på rätt sätt. Postadress 106 60 Stockholm, telefon 08-772 84 30 eller 020-65 52 53, fax 08-772 72 17, e-post kundombudsmannen@folksam.se. Anmälan måste göras senast inom ett år från det att Folksam lämnat sitt slutliga besked.

När det gäller försäkringsmedicinska frågor rörande liv-, sjuk- eller olycksfallsförsäkring kan du själv begära prövning i *Personförsäkringsnämnden*. Blankett för ansökan om prövning beställer du av Folksam eller nämnden. Adress Klara Norra Kyrkogata 33, 111 22 Stockholm, telefon 08-783 98 00, fax 08-783 98 35.

Allmänna reklamationsnämnden ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister angående privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör lägre belopp än 2 000 kronor eller medicinska bedömningar. Anmälan till ARN måste göras senast sex månader efter det att Folksam eller Kundombudsmannen har lämnat slutligt besked. Adress Box 174, 101 23 Stockholm, telefon 08-555 017 00, fax 08-555 017 01, www.arn.se

Du kan också få ersättningsfrågan prövad av *domstol (tingsrätt)*. Adress och telefonnummer hittar du i telefonkatalogen. Du kan då ofta utnyttja din rättsskydds-försäkring, som även gäller vid tvister med oss. För att du inte ska förlora din rätt till ersättning måste du i regel väcka talan vid domstol inom tre år från det du fått kännedom om att fordringen kunnat göras gällande och i vart fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande.

Om du som privatperson anmält en skada före pre-skriptionstidens utgång har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.

Allmänna försäkringsfrågor

I allmänna frågor rörande försäkring kan du vända dig till *Konsumenternas försäkringsbyrå* för råd och hjälp. Adress Klara Norra Kyrkogata 33, 111 22 Stockholm, telefon 08-22 58 00, fax 08-24 88 91. www.konsumenternasforsakringsbyra.se

I många kommuner finns kommunal konsumentvägledning som ger råd och hjälp i försäkringsärenden. Adress och telefonnummer hittar du i telefonkatalogen.

Allmänna sparandefrågor

Du kan vända dig till *Konsumenternas Bankbyrå* för att få råd och hjälp i frågor gällande sparande. Adress Klara Norra Kyrkogata 33, 111 22 Stockholm, telefon 08-24 30 85, fax 08-24 58 28. www.konsumentbankbyran.se

Kapitalförsäkring med fondanknytning

Försäkringsvillkor 120

Gäller avtal tecknade från 2007-12-01

Innehåll

A. Försäkringsavtalet.....	3
B. Försäkringens ikraftträdande.....	3
C. Premiebetalning.....	3
D. Fonder.....	3
E. Avgifter.....	4
F. Uttag, flyttning, överlåtelse, belåning och pantsättning.....	4
G. Ändring av försäkringsavtal.....	4
H. Efterlevandeskydd.....	4
I. Förmånstagarförordnande.....	4
J. Inskränkningar i försäkringens giltighet.....	5
K. Bestämning av försäkringsförmåner.....	6
L. Åtgärder för utbetalning.....	6
M. Tidpunkt för utbetalning och räntebestämmelser.....	6
N. Force majeure.....	6
O. Personuppgiftslagen (PUL).....	6
Om vi inte skulle komma överens.....	7
Begreppsförklaringar.....	8

Kapitalförsäkring med fondanknytning

A. Försäkringsavtalet

Försäkringstagaren ingår avtal med Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, organisationsnummer 516401-8607, som i detta villkor anges som försäkringsgivare.

För försäkringsavtalet gäller vad som anges i försäkringsbeskedet och därtill hörande handlingar, i dessa villkor, i försäkringsavtalslagen och allmän svensk lag i övrigt.

Angående försäkringstagarens rätt att ångra avtalet, se Aktuella regler och avgifter.

Försäkringsgivaren har rätt att säga upp avtalet före försäkringstidens utgång, om försäkringstagaren grovt åsidosatt sina förpliktelser mot försäkringsgivaren eller om det finns andra synnerliga skäl.

Avtalet grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren skriftligen lämnar försäkringsgivaren. Om någon uppgift som försäkringstagaren lämnat är oriktig eller ofullständig, gäller vad som för sådant fall stadgas i försäkringsavtalslagen och i dessa villkor. Har sådan uppgift lämnats av den försäkrade gäller detsamma som om denne varit försäkringstagare.

Till avtalet hör vid var tid gällande Aktuella regler och avgifter.

B. Försäkringens ikraftträdande

Försäkringsgivarens ansvarighet inträder dagen efter att ansökan avsänts, under förutsättning att ansökningshandlingarna är fullständiga och att det inte av ansökningshandlingarna eller på annat sätt framgår att försäkringen ska träda i kraft senare.

C. Premiebetalning

Första premien

Första premien ska betalas inom 14 dagar från den dag då försäkringsgivaren avsänt avi om premien. Betalas inte premien inom denna tid, sägs försäkringen upp och träder ur kraft 14 dagar efter uppsägningen, om inte premien betalas inom denna frist.

Utmätning frihet enligt försäkringsavtalslagen

Före försäkringsfall får en livförsäkring som gäller på försäkringstagarens eller makes/sambos liv utmätas i den mån det under något av de senaste tio åren betalats större premie än dubbla genomsnittet av de premier som betalats under tioårsperioden eller den kortare tid försäkringen gällt. Endast överskjutande del av premien kan utmätas.

Efter försäkringsfall gäller andra utmättningsregler.

Försäkringens upphörande vid lågt värde

Om fondandelarnas inlösenvärde understiger tio procent av prisbasbeloppet har försäkringsgivaren rätt att säga upp försäkringen. Försäkringsgivarens ansvar kvarstår oförändrat intill dess att 14 dagar förflutit från det att bolaget meddelat att ytterligare premie måste betalas för bibehållande av försäkringen. Om inte premie betalas inom denna tid är bolaget fritt från ansvar och försäkringen upphör.

D. Fonder

Försäkringsgivaren åtar sig att placera inbetald premie i godkända fonder inom fem bankdagar från den dag premien bokförts hos bolaget. Vid nyteckning gäller åtagandet tidigast från det att bolagets ansvarighet har inträtt enligt avsnitt B.

Omplacering och/eller ändring av fördelning av premie mellan fonder, ska göras på Internetkontoret eller på annat anvisat sätt. Fördelning mellan olika fonder ska anges i hela procent. Högst tio fonder får väljas. Minst en procent av en premie, efter avdrag för avgifter, måste placeras i en och samma fond. Begärd ändring utförs snarast, dock senast inom fem bankdagar. För varje sådan transaktion har försäkringsgivaren rätt att ur försäkringen ta ut en avgift.

Försäkringstagaren har rätt att välja fonder och att byta fonder inom det fondutbud, som försäkringsgivaren erbjuder.

Försäkringsavtalets fondandelar

För varje inbetald premie registreras – efter avdrag för kostnader – andelar i värdepappersfonder.

Antalet andelar bestäms av fondens pris per andel inklusive investeringsavgift (säljkurs).

Belopp som utbetalas från försäkringen motsvarar – efter avdrag för eventuella avgifter – det så kallade inlösenvärdet. Inlösenkurs bestäms av fondens pris per andel efter avdrag för dess inlösenavgift (köpkurs). Inlösenvärdet är antalet andelar multiplicerat med inlösenkurs.

Antalet andelar förändras under försäkringstiden. Antalet andelar kan öka genom premieinbetalning och utdelning i fonderna. Antalet andelar minskar genom avdrag för avgifter, riskkostnader, avkastningsskatt och uttag.

Om försäkringsgivaren vid beräkningstidpunkten inte har tillgång till offentligt noterad gällande dagskurs (köpkurs, säljkurs) ska senaste offentliga notering användas. Om denna är missvisande bestämmer försäkringsgivaren dagskurs på objektiv grund. Kurser noterade i utländska valutor räknas om av försäkrings-

givaren med hjälp av faktiskt erhållen eller officiell växlingskurs. Försäkringsgivaren har rätt att tillgoda göra sig ersättning för sina kostnader vid växling och överföring av valuta.

Försäkringsgivaren ansvarar inte för ekonomisk förlust eller utebliven vinst som kan drabba försäkringstagaren eller annan i samband med placering i fonder, om försäkringsgivaren förfarit med normal aktsamhet. Försäkringsgivaren svarar inte för ekonomisk förlust, som kan drabba försäkringstagaren, när handel i berörd fond inte kan genomföras på grund av föreskrifter i fondförvaltarens fondbestämmelser.

Förändringar i valbara fonder

Försäkringsgivaren har rätt att förändra fondutbudet genom att ta bort eller lägga till fonder. Befintliga innehav i fonder som tas bort placeras i jämförbar tillgänglig fond. Saknas jämförbar fond har försäkringsgivaren rätt att placera kapitalet i valfri fond med försiktig placeringsinriktning.

Ränta och återbäring

I avtalet ingår inte något löfte om ränta eller avkastning och försäkringen ger inte rätt till återbäring.

E. Avgifter

Avgifter för administration och försäljning

I försäkringsverksamhet uppkommer kostnader för administration, försäljning med mera.

Kostnaderna täcks genom avgifter som tas ut genom avdrag på premier eller genom inlösen av fondandelar.

Avgiftsuttag på inbetald premie sker proportionellt mot premiefördelningen till fonderna vid varje premieinbetalning. Avgiftsuttag av fondandelar och fondandelsvärde sker proportionellt mot andelsvärdena i de olika fonderna. Avdrag sker månatligen eller årligen. Avgifter framgår av Aktuella regler och avgifter. Försäkringsgivaren har rätt att ändra avgiftsuttaget.

Avdrag för fondförvaltarens avgifter sker enligt de regler som vid varje tidpunkt tillämpas av fondförvaltaren.

Avkastningsskatt

Avdrag för avkastningsskatt följer gällande lagstiftning och regler för beskattning av försäkringstagarnas medel i livförsäkringsbolag. Skatten beskrivs i Aktuella regler och avgifter.

F. Uttag, flyttning, överlåtelse, belåning och pantsättning.

Uttag

Från och med det andra året från tecknandet kan uttag göras från försäkringen.

Regler om uttag och uttagsavgifter framgår av Aktuella regler och avgifter och kan ändras av försäkringsgivaren. Vid helt uttag upphör försäkringen.

Flyttning

Regler om flyttningsrätt och avgifter framgår av Aktuella regler och avgifter.

Överlåtelse

Försäkringen får överlåtas till annan person. Överlåtelse måste meddelas försäkringsgivaren. Avgifter framgår av Aktuella regler och avgifter.

Belåning och pantsättning

Kapitalförsäkring får belånas och användas som pant. Belåning kan dock inte ske hos försäkringsgivaren.

G. Ändring av försäkringsavtal

Ändring av gällande försäkringsavtal kan ske enligt de regler försäkringsgivaren tillämpar vid ändringstidpunkten. Avgifter framgår av Aktuella regler och avgifter.

H. Efterlevandeskydd

I försäkringen ingår efterlevandeskydd som vid tecknandet uppgår till 101 procent av fondandelarnas värde och efter hand sänks till 100 procent. Efterlevandeskyddet betalas ut som ett engångsbelopp till insatt förmanstagare om den försäkrade avlider. Kostnaden för efterlevandeskyddet betalas genom inlösen av fondandelar. Efterlevandeskyddet finns kvar fram till utbetalning så länge kostnaden kan täckas genom inlösen av fondandelar.

Kostnad för efterlevandeskydd

För att täcka kostnaden för efterlevandeskydd tas månatliga avgifter – riskpremier – ut genom inlösen av fondandelar. Storleken på riskpremierna beror på storleken av den värdeförändring, som ett dödsfall skulle innebära.

I. Förmånstagarförordnande

Till försäkringen hör ett förmånstagarförordnande. Genom detta avgörs vem som ska få efterlevandeskyddet.

Vid försäkringens tecknande gäller ett generellt förmånstagarförordnande enligt följande.

Förmånstagare vid försäkringstagarens död i nämnd ordning:

1. Försäkringstagarens make/registrerade partner/sambo.
 2. Försäkringstagarens arvsberättigade släktingar.
- Ändring av förmånstagarförordnande ska anmälas skriftligen till försäkringsgivaren. Försäkringstagaren har rätt att fritt välja förmånstagare. Förmånstagarförordnandet kan inte ändras genom testamente.

Tolkningsregler

Om inte annat framgår av omständigheterna gäller följande:

Med försäkringstagarens make/registrerade partner avses person med vilken försäkringstagaren vid tidpunkten för dödsfallet var gift/levde i ett registrerat partnerskap.

Med försäkringstagarens sambo avses person med vilken försäkringstagaren vid tidpunkten för dödsfallet sammanbodde enligt sambolagen.

Om inte annat angivits i förordnandet gäller inte förordnandet till förmån för make/registrerad partner när mål om äktenskapsskillnad/upplösning av registrerat partnerskap pågår. Förordnande för sambo förfaller när samboendet upphör.

Med försäkringstagarens barn avses arvsberättigade barn. I avlidet barns ställe inträder i första hand barnets egna avkomlingar.

Med arvsberättigade släktingar avses den eller de släktingar som enligt den allmänna arvsordningen i ärvdabalken är närmast till arv efter den avlidne. Motsvarande tolkningar görs i förhållande till den försäkrade när förmånstagarförordnandet anger den försäkrades make, barn etcetera.

Avstående

Förmånstagare kan avstå från sin förmånstagar rätt. Avståendet kan göras helt eller delvis. Om avståendet sker villkorslöst och inte annat framgår av förmånstagarförordnandet, inträder den eller de som står närmast i tur som förmånstagare. Avståendet bör göras innan förmånstagaren kan anses ha tillträtt sitt förvärv.

J. Inskränkningar i försäkringens giltighet

Vid självmord, flygning, krig och politiska oroligheter, atomkärnreaktion, terrorhandlingar med mera gäller särskilda, nedan angivna bestämmelser beträffande försäkringens giltighet. Om försäkringen enligt dessa bestämmelser inte gäller föreligger dock rätt till försäkringens inlösenvärde.

Inskränkning i försäkringens giltighet hävs, om särskilt avtal härom träffas.

Självmord

Innan ett år förflutit från det att försäkringen trädde i kraft gäller försäkringen vid självmord endast om det måste antas, att den tagits utan tanke på självmordet.

Flygning

Om den försäkrade är förare eller har annan funktion ombord gäller försäkringen inte vid dödsfall som, innan tre år har förflutit från det att försäkringen trädde i kraft, inträffar till följd av militär flygning, avancerad flygning, yrkesmässig provflygning eller – utom Europa – bruks-, skol- eller privatflygning. Försäkringen gäller vid all flygning om den försäkrade är passagerare.

Krigstillstånd i Sverige

Vid krigstillstånd i Sverige gäller särskild lagstiftning i fråga om försäkringsgivarens ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie).

Deltagande i främmande krig eller i politiska oroligheter utom Sverige

Försäkringen gäller inte vid dödsfall som inträffar då den försäkrade deltar i krig, vilket inte sammanhänger med krigstillstånd i Sverige, eller i politiska oroligheter utom Sverige. Försäkringen gäller inte heller vid dödsfall som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan anses vara beroende av kriget eller oroligheterna. Deltagande i militärt FN-uppdrag räknas inte som deltagande i krig eller politiska oroligheter.

Vistelse utom Sverige vid krig eller politiska oroligheter

Innan tre år förflutit från det att försäkringen trädde i kraft, gäller försäkringen inte vid dödsfall som kan anses vara beroende av krig, vilket inte sammanhänger med krigstillstånd i Sverige, eller av krigsliknande politiska oroligheter och som inträffar då den försäkrade, utan att delta i kriget eller oroligheterna, vistas utom Sverige i område där sådana förhållanden råder. Under de tre försäkringsåren gäller försäkringen inte heller vid dödsfall, som inträffar inom ett år efter sådan vistelse och som kan anses vara beroende av kriget eller oroligheterna.

Utbyter kriget eller oroligheterna medan den försäkrade vistas i området gäller inskränkningen inte under de tre första månaderna därefter.

Atomkärnreaktion samt biologiska, kemiska och nukleära substanser i samband med terrorhandling

Försäkringen gäller inte för försäkringsfall vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med atomkärnreaktion.

Försäkringen gäller inte heller för försäkringsfall genom spridande av biologiska, kemiska eller nukleära

substanser i samband med terrorhandling. Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där försäkringsfallet inträffar och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämja en befolkning
- otillbörligt tvinga offentliga organ eller internationella organisationer att genomföra eller avstå att genomföra en viss åtgärd eller
- allvarligt destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer i ett land eller i en internationell organisation.

K. Bestämning av försäkringsförmåner

Utbetalning till försäkringstagaren

Försäkringsbeloppet är lika med fondandelarnas värde enligt gällande köpkurs den dag utbetalning ska ske enligt avtalet.

Vid uttag under försäkringstiden beräknas beloppet efter köpkursen den dag försäljningen av fondandelarna sker.

Avdrag sker för eventuell skatt.

Utbetalning till förmånstagare vid dödsfall

Försäkringsbeloppet är vid tecknandet lika med fondandelarnas värde multiplicerat med 1.01. Talet 1.01 minskar därefter månadsvis så att försäkringsbeloppet vid avtalad utbetalningstidpunkt är lika med fondandelarnas värde. Det aktuella försäkringsbeloppet på dödsdagen utbetalas.

L. Åtgärder för utbetalning

Uttag

Uttag under försäkringstiden görs på Internetkontoret eller på annat anvisat sätt.

Dödsfallsutbetalning

Anmälan om dödsfall ska göras till försäkringsgivaren snarast möjligt.

Medgivande för försäkringsgivaren att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, sjukhus, annan vårdanstalt, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om bolaget begär det. Om bedömning inte kan ske på grund av att medgivande inte lämnas, föreligger inte rätt till ersättning.

M. Tidpunkt för utbetalning och räntebestämmelser

Utbetalning av försäkringsbelopp ska ske senast en månad efter det att den som gör anspråk på beloppet fullgjort vad som åligger honom/henne. Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofull-

ständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad förflutit efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska bedrivas med tillbörlig skyndsamhet.

Vid dröjsmål betalar försäkringsgivaren ränta enligt vad som framgår av Aktuella regler och avgifter.

N. Force majeure

Försäkringsgivaren är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om utredning rörande försäkringsfall eller utbetalning fördröjs på grund av krig eller politiska oroligheter eller på grund av lagbud, myndighets åtgärd eller stridsåtgärd i arbetslivet.

O. Personuppgiftslagen

Folksam bolagens verksamhet är försäkring och sparande. Verksamheten står under tillsyn av Finansinspektionen.

Datainspektionen har tillsyn över registerhållning.

Huvudansvaret för behandling av dina personuppgifter har det Folksam bolag du har ingått avtal med. Uppgifterna används under avtalets giltighetstid och utbetalningsperiod för ändamål som är nödvändiga i verksamheten, till exempel premieberäkning, riskbedömning, statistik, marknadsföring och skadeförebyggande åtgärder. Vissa för avtalet grundläggande uppgifter arkiveras även efter avtalets upphörande. Uppgifterna behandlas med sekretess och i överensstämmelse med försäkringsgivarens etiska regler. Dina adressuppgifter och enkla grundläggande uppgifter för ditt avtal hanteras i ett för Folksam bolagen gemensamt kundregister, vilket bland annat används för automatisk adressuppdatering, samordning av kundinformation och marknadsföring.

För utdrag ur detta register skriver du till: Registerutdrag, Folksam, 106 60 Stockholm.

Om vi inte skulle komma överens

Det är självklart att hålla en god service i alla försäkringsfrågor. Allt vårt arbete ska vara noggrant, omdömesgillt, snabbt och korrekt samt ge full rätt åt alla.

Missförstånd eller problem går inte alltid att undvika, men erfarenheten visar att många frågor kan klaras upp på ett enkelt sätt genom ett samtal eller kompletterande uppgifter.

Din första åtgärd

Ring eller skriv till den som handlagt ditt ärende på Folksam, så hjälps vi åt att reda ut problemet. Adress och telefonnummer till Folksams kontor finns i dina försäkringshandlingar.

Om vi ändå inte kan enas

Beroende på vilken typ av försäkring du har finns det flera möjligheter för dig att få ärendet prövat:

Du kan ta kontakt med *Kundombudsmannen Folksam* om du har frågor om försäkrings- och skadeärenden. Kundombudsmannen är fristående från Folksam och prövar opartiskt om ditt ärende har handlagts på rätt sätt. Postadress 106 60 Stockholm, telefon 08-772 84 30, eller 020-65 52 53, fax 08-772 72 17, e-post kundombudsmannen@folksam.se. Anmälan måste göras senast inom ett år från det att Folksam lämnat sitt slutliga besked.

När det gäller försäkringsmedicinska frågor rörande liv-, sjuk- eller olycksfallsförsäkring kan du själv begära prövning i *Personförsäkringsnämnden*. Blankett för ansökan om prövning beställer du av Folksam eller nämnden. Adress Klara Norra Kyrkogata 33, 111 22 Stockholm, telefon 08-783 98 00, fax 08-783 98 35.

Allmänna reklamationsnämnden ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister angående privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör lägre belopp än 2 000 kronor eller medicinska bedömningar. Anmälan till ARN måste göras senast sex månader efter det att Folksam eller Kundombudsmannen har lämnat slutligt besked. Adress Box 174, 101 23 Stockholm, telefon 08-555 017 00, fax 08-555 017 01, www.arn.se

Du kan också få ersättningsfrågan prövad av *domstol (tingsrätt)*. Adress och telefonnummer hittar du i telefonkatalogen. Då kan du ofta utnyttja din rättsskydds-försäkring, som även gäller vid tvister med oss. För att du inte ska förlora din rätt till ersättning måste du väcka talan vid domstol.

I regel måste det ske inom tre år från det du fått kännedom om att fordringen kunnat göras gällande och i varje fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande.

Om du som privatperson anmält en skada före pre-skriptionstidens utgång har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.

Allmänna försäkringsfrågor

I allmänna frågor rörande försäkring kan du vända dig till *Konsumenternas försäkringsbyrå* för råd och hjälp. Adress Klara Norra Kyrkogata 33, 111 22 Stockholm, telefon 08-22 58 00, fax 08-24 88 91. www.konsumenternasforsakringsbyra.se

I många kommuner finns kommunal konsumentvägledning som ger råd och hjälp i försäkringsärenden. Adress och telefonnummer hittar du i telefonkatalogen.

Allmänna sparandefrågor

Du kan vända dig till *Konsumenternas Bankbyrå* för att få råd och hjälp i frågor gällande sparande. Adress Klara Norra Kyrkogata 33, 111 22 Stockholm, telefon 08-24 30 85, fax 08-24 58 28. www.konsumentbankbyran.se

Begreppsförklaringar

Aktuella regler och avgifter

Del av försäkringsvillkor som beskriver vid varje tidpunkt aktuella regler och avgifter som kan ändras under försäkringstiden.

Fond

Med fond avses värdepappersfond vilken består av finansiella tillgångar som bildats genom kapitaltillskott från allmänheten. Fonden ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap lagen om investeringsfonder.

Fondförsäkring

Försäkring där sparandet är placerat i olika fonder och kunden därmed tar den finansiella risken.

Förmånstagare

Förmånstagare är den som enligt försäkringens förmånstagarförordnande har rätt till försäkringsbeloppet.

Försäkrad

Försäkrad är den på vars liv försäkringen gäller.

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om vem som är försäkringstagare, försäkrad och förmånstagare och omfattningen av försäkringen.

Vid ändring av försäkring under försäkringstiden framställs tillägg till försäkringsbeskedet och sänds till försäkringstagaren.

Försäkringstagare

Den som ingått försäkringsavtal med försäkringsgivaren och som äger försäkringen. Övergår äganderätten till annan, betraktas denne därefter som försäkringstagare.

Inlösenvärde

Inlösenvärdet i en fond är antalet fondandelar multiplicerade med fondens köpkurs vid inlösentillfället.